

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI

AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Mayıs 2016

Sayı 37

EBSO EKONOMİ BÜLTENİ

DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER

G-7 ülkelerinin temsilcileri Japonya'da bir görüşme gerçekleştirmiş ve küresel büyümenin zayıf olduğuna dikkat çekmişlerdir. G-7 Merkez Bankası Başkanları ve Maliye Bakanları ekonomi üzerindeki temel risk faktörleri olan terörizm, mülteci akını ve politik çatışmalar konularına özellikle dikkat çekmiştir.

Goldman Sachs, ABD petrolünün ortalama fiyatının, ilk çeyrekteki 33.6 Dolar seviyesinden yılın ikinci yarısında 50 Dolar'a çıkacağı öngörüsünde bulunmuştur. Goldman söz konusu öngörüye ilişkin olarak, üretim fazlasının beklenenden çok daha hızlı azalmasını gerekçe göstermiştir.

Küresel imalat PMI değeri, Nisan ayında bir önceki aya göre önemli bir değişim göstermeyerek 50,1 düzeyinde gerçekleşmiştir.

ABD

FED'in faiz artırımına yönelik belirsizlikler devam ederken, tüketici fiyatları Nisan ayında yıllık %1,1 artış gerçekleştirerek üç yılın en yüksek seviyesine çıkmış ve enflasyonun FED'in hedefine doğru ilerleyeceğine işaret etmiştir.

Bir diğer olumlu gelişme olarak, Tüketici Güven Endeksi Mayıs ayında beklentileri aşarak yaklaşık bir yılın en yüksek düzeyine çıkmıştır. Hanehalkının gelirlerinin arttığını belirtmesi, tüketici güvenine de yansımış ve söz konusu artışta etkili olmuştur.

Sanayi üretimi ise Nisan ayında beklentileri aşarak %0,7 artmış ve 17 ayın zirvesine yükselmiştir. Kapasite kullanımı da benzer şekilde beklentileri aşarak %74,9'dan %75,4'e yükselmiştir. Konuyla ilgili, Dolar'daki zayıflamanın çekirdek fiyatları toparlaması ve enflasyonun %2'lik hedefe yaklaşılmasını destekleyeceği belirtilmektedir.

PEW araştırma kuruluşu tarafından yapılan bir çalışma, ABD şehirlerinde yaşayan orta sınıfın, düşen gelirler ve büyüyen gelir dağılımı adaletsizliği sebebiyle giderek yok olduğunu göstermiştir. Kuruluşun, 2000-2014 yılları arasını inceleyerek yaptığı araştırma, orta sınıfın ülke genelindeki oranının %55'den %51'e gerilediğini ortaya koymuştur.

ABD imalat PMI değeri, Nisan ayında 50,8 düzeyinde gerçekleşmiştir.

EURO BÖLGESİ – AB

Euro Bölgesi'nde ekonomik büyüme ilk çeyrekte, %0,6 olan beklentilerin bir miktar altında gerçekleşerek %0,5 büyümüştür. Yıllık bazda ise %1,5 oranında büyüme gerçekleşmiştir. Büyümenin referansları incelendiğinde özellikle Almanya, Hollanda ve İtalya'daki büyüme oranlarının etkili olduğu dikkat çekmektedir.

Euro Bölgesi'nin, konjonktürel olarak en dikkat çekici verilerden biri olan tüketici fiyatındaki değişim, yine deflasyonun varlığına işaret etmiştir. Enerji fiyatlarının istikrar kazanmasına rağmen Nisan ayında TÜFE aylık bazda değişmezken, yıllık bazda %0,2 düşmüştür. Söz konusu düşüşle birlikte, Bölge bu yıl ikinci kez deflasyona girmiştir.

AB üyesi ülkeler, vize serbestisi anlaşmalarının askıya alınmasını sağlayacak fren sistemi için Avrupa Parlamentosuyla müzakerelere başlama kararı almıştır. Bu bağlamda, AB'nin kendi içindeki ve uluslararası ölçekteki ilişkilerinin belirsizliğinin süreceği anlaşılmaktadır. İngiltere'nin AB'de kalıp kalmamaya yönelik Haziran ayında gerçekleştireceği referandum da, Bölge'ye yönelik bir diğer belirsizliği yansıtmaktadır.

Euro Bölgesi imalat PMI değeri, Nisan ayında son üç ayın en yüksek düzeyine yükselerek 51,7 değerini almıştır.

ALMANYA

Almanya, yılın ilk çeyreğinde %0,7 artış ile son iki yılın en hızlı büyümesini gerçekleştirmiştir. Büyüme bir önceki yıla göre kıyasla %1,6 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Yapılan değerlendirmelerde, küresel ticaretteki yavaşlamaya rağmen yurtiçi talebin istikrarını korumasının ve düşük seviyedeki işsizlik oranının da tüketici talebini daha da arttırarak büyümeyi desteklediği belirtilmektedir.

Talebin hız kesmeye başladığına bir işaret olarak, sanayi üretim verisi Mart ayında beklentilerin altında kalmıştır. Mevsimsel dalgalanmalara göre düzeltilmiş üretim, bir önceki aya göre %1,3 düşmüş, bir yıl öncenin aynı dönemine göre ise %0,3 gibi sınırlı bir artış gerçekleştirebilmiştir.

Ancak, Almanya imalat PMI değeri, Nisan ayında bir önceki aya göre artış göstererek 51,8 değerini almıştır.

JAPONYA

Japonya GSYİH'sı ilk çeyrekte yıllık bazda %1,7 büyüme gerçekleştirerek, resesyona girmekten kurtulmuştur. Kamu ve tüketici harcamalarının işletme yatırımlarındaki düşüşe ağır basması, büyüme üzerinde özellikle etkili olmuştur.

Bununla birlikte, sermaye harcamalarındaki düşüş eğilimi, firmaların nakit stokunu azaltmaktan kaçındıklarını gösteriyor ve Japonya'nın 10 yıllardır içinde bulunduğu daralma-büyüme döngüsünden çıkması için daha gideceği uzun bir yol olduğuna işaret etmektedir.

Japonya imalat PMI değeri, Nisan ayında bir önceki aya göre bir miktar düşüşle 48,2 değerini almış ve yine eşik düzeyin altında gerçekleşmiştir.

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER

ÇİN

Süregelen maliye ve para politikası desteğinin, talep artışının istikrarı için yeterli olamaması, Çin ekonomisinin Nisan ayında yeniden daha yavaş bir büyümeye doğru hareket etmesine sebep olacağı öngörülmektedir.

Perakende satışlar Nisan ayında %10,1 artışla beklenenin altında çıkmış, Ocak-Nisan dönemine ilişkin sabit sermaye yatırımları da %11 artış göstermesi beklenirken %10,5 artışla sınırlı kalmıştır. Benzer biçimde sanayi üretimi de Nisan ayında, beklentilerin altında kalarak yıllık bazda %6 artmıştır.

Söz konusu veriler itibarıyla, 2016 yılına olumsuz bir başlangıç yapıldıktan sonra, ekonominin tekrar istikrar kazandığına ilişkin umutlar zayıflamıştır.

Buna karşın, ekonomik yavaşlamayı önlemek için altyapı çalışmalarının %10,5 artırılacağı açıklanmış ve önümüzdeki üç yılda altyapı yatırımlarına 723 milyar Dolar harcanacağı belirtilmiştir.

Çin imalat PMI değeri, Nisan ayında bir önceki ay olduğu gibi yine eşik düzeyin altında gerçekleşmiş ve 49,4 düzeyinde gerçekleşmiştir.

GÜNEY KORE

Güney Kore Merkez Bankası güncel olarak gerçekleştirdiği toplantıda, gösterge faiz oranında değişikliğe gitmemiş, böylece 11. ayda bir haftalık repo faizini %1.50 düzeyinde sabit tutmuştur.

Rusya ile bozulan ilişkilerin dış ticareti olumsuz etkilemesi sebebiyle, Türkiye'deki kuru meyve ihracatçıları rotalarını Güney Kore'ye çevirdiklerini ifade etmişlerdir. Bu bağlamda, iki ülke arasındaki dış ticaret ilişkilerinin ve yatırımların yakın zamanda gelişim kaydedeceği öngörülmektedir.

Güney Kore, imalat PMI değeri Nisan ayından bir önceki aya göre hafif bir yükselişle eşik değer olan 50,0 değerini almıştır.

HİNDİSTAN

Hindistan ekonomisindeki yüksek büyüme öngörülerine ve genel olumlu atmosfere karşın, sorunlu kredilerin artış gösteriyor olması, özellikle yatırımcıların güveninin kırılması bağlamında sorunlara sebep olmaktadır. Bankaların üst düzey yöneticileri tarafından yapılan açıklamalar ise kötü kredi stoklarının yükselmeye devam edeceği yönündeki endişeleri artırmaktadır.

Turizm sektörü ciddi bir durgunluk içerisinde olan Türkiye'nin bir umudu da Hindistan olmuştur. Bu bağlamda, 2016 yaz aylarında ve yıl sonuna kadar Hindistan'dan gelecek turistlerin sayısında artış olacağı öngörülmektedir.

Hindistan imalat PMI değeri, Nisan ayından bir önceki aya göre düşüş göstererek 50,5 değerini almıştır.

BREZİLYA

Ekonomideki olumsuzlukların giderek arttığı Brezilya'da, bu yaz gerçekleştirilecek 2016 Olimpiyat Oyunları'na umut bağlanmışken, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, olimpiyatların ekonomiye umulan faydayı sunmayacağı, sunsa bile bu katkının uzun vadeli olmayacağı uyarısında bulunmuştur. Bu bağlamda, ekonomideki sorunların çözümü için daha yapısal yaklaşımların benimsenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Brezilya'nın istikrarın tekrar sağlanması için devlet harcamalarında kesintiye gitmenin en temel politika olması gerektiği dile getirilmektedir. Bu politika ile bütçe açığını kontrol altına almanın, enflasyonu yavaşlatmanın ve yatırımcıları geri kazanmanın mümkün olacağı düşünülmektedir.

Brezilya imalat PMI değeri, Nisan ayında bir önceki aya göre dikkat çekici bir düşüş göstererek 42,6 değerini almıştır.

RUSYA

Avrupa'da doğalgaz fiyatlarının azalan talep ve artan arz nedeniyle meydana gelen doğalgazdaki fiyat düşüşlerinin mevcut olarak zaten pek çok sorunla uğraşan Rus ekonomisinin, daha da zor bir döneme gireceğine işaret etmektedir.

Rusya – Türkiye ilişkilerindeki belirsizlikler seyrini korurken, Rusya'nın Türkiye'den ithal edilen gıda ürünlerini tamamen yasaklamayı planlamadığını bildirmesi, ilişkilerin tamamen tıkanacağına yönelik endişeleri azaltmıştır.

Rusya imalat PMI değeri, Nisan ayında bir miktar gerilemeyle 48,0 değerini almıştır.

TÜRKİYE

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standart&Poors Türkiye'nin BB+ olan kredi notunu teyit etmiş, negatif olan görünümünü ise durağan olarak revize etmiştir. Kuruluş, not teyit kararının esnek kur rejimi ve iyi sermayelendirilmiş bankacılık sistemini yansıttığını bildirmiş, ayrıca Türkiye ekonomisinin beklentinin üzerinde güçlü bir büyüme performansı gösterdiğini belirtmiştir.

Morgan Stanley'nin son yayımladığı Türkiye raporunda, büyüme oranındaki yavaşlamanın yapısal olduğuna dikkat çekilmiştir. Yapısal yavaşlamanın temel sebepleri olarak ise kredi artış hızının azalması ile dış finansmanın, yatırımın ve tüketim dinamiklerinin kalitesini düşüren siyasi belirsizliklere dikkat çekilmiştir.

Bir diğer değerlendirme ise Moody's tarafından yapılmış ve Türkiye'de artan konut fiyatlarının sürdürülebilir olmadığına dikkat çekilmiş ancak denetim dinamiklerinin konut sektöründe muhtemel sert düşüşü önlemeye yardımcı olacağı belirtilmiştir.

Türkiye imalat PMI değeri, Nisan ayında 48,9 değerine gerileyerek, Eylül 2015'den beri en sert daralmayı göstermiştir.

TÜRKİYE'DEKİ GÜNCEL EKONOMİK GELİŞMELER

ENFLASYON

%	TÜFE		Yİ-ÜFE		YD-ÜFE	
Nisan	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Yıllık	7,91	6,57	4,80	2,87	6,07	4,06
Yıllık Ort.	8,57	7,84	7,36	5,47	5,74	10,50
Aylık	1,63	0,78	1,43	0,52	2,01	-0,45

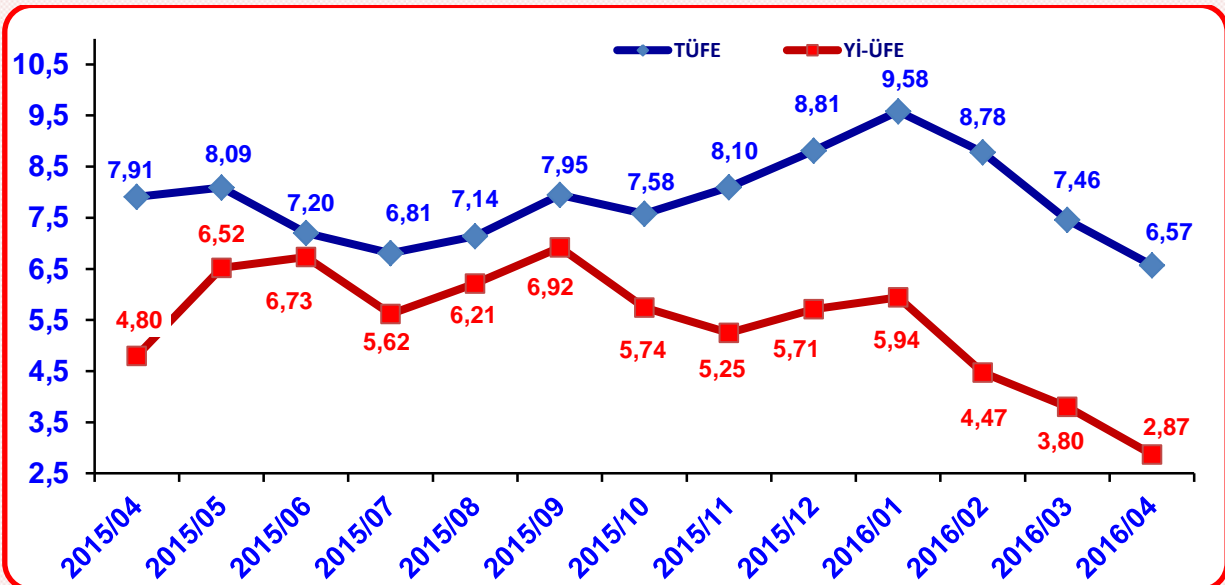
2016 yılı Nisan ayı enflasyon oranı; yıllık TÜFE'de %6,57, Yİ-ÜFE'de %2,87 oranında gerçekleşmiştir. Bir önceki aya göre TÜFE'de %0,78 oranında ve Yİ-ÜFE'de %0,52 oranında artış yaşanmıştır.

Yıllık en yüksek artış TÜFE'de (%12,84) ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşmiştir. Ayrıca TÜFE'de bir önceki yılın aynı ayına göre; lokanta ve oteller (%11,35), çeşitli mal ve hizmetler (%11,25), ev eşyası (%10,38) ve sağlık (%9,58) en çok artışın olduğu diğer gruplardır.

İstatistiki bölgelere göre yapılan ayırında; İzmir'de TÜFE, bir önceki yılın aynı ayına göre %7,15 ve on iki aylık ortalamalara göre %8,58 oranında artış gerçekleşmiştir.

Yİ-ÜFE alt kalemleri bazında bir önceki aya göre; sanayinin dört sektöründen madencilik ve taşocakçılığı sektöründe %1,37 oranında, imalat sanayi sektöründe %0,58 oranında ve su sektöründe %0,13 oranında artış yaşanırken, elektrik ve gaz sektöründe %0,53 oranında düşüş gerçekleşmiştir. Yıllık bazda imalat sanayideki artış, genel artışın da üstünde %4,11 olmuştur.

Yıllık Değişim Oranları (%)

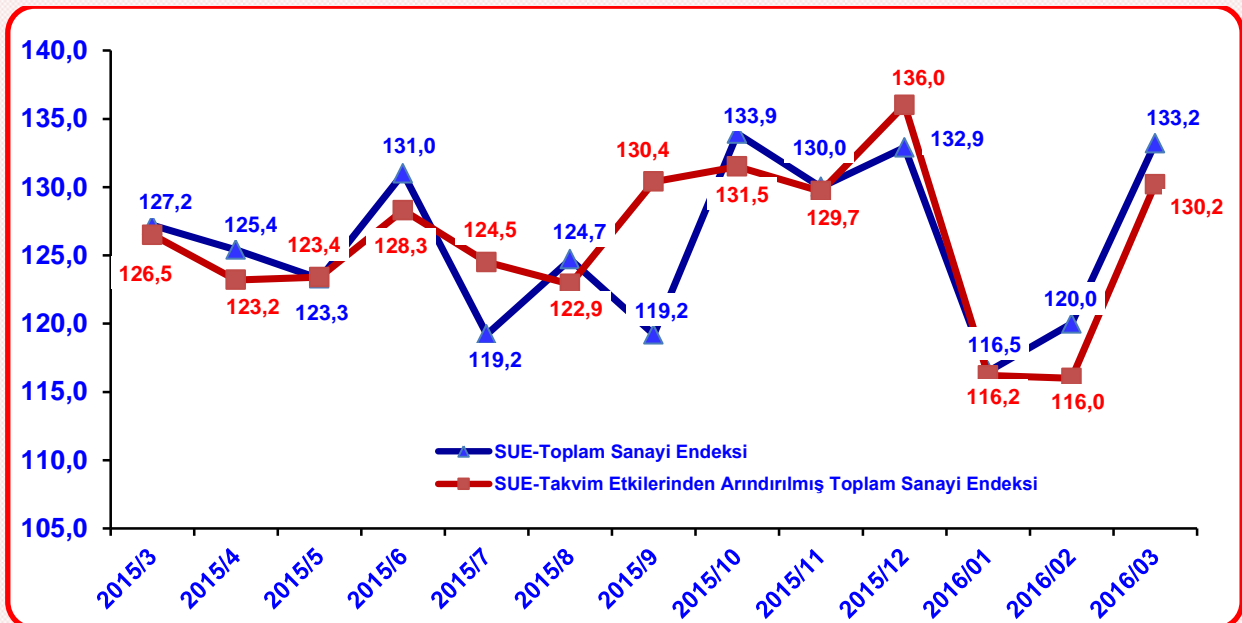
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

MART 2016 (2010=100)	Arındırılmamış		Takvim Etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Aylık)
Toplam Sanayi	133,2	4,7	130,2	2,9	127,9	-0,5
Madencilik ve Taşocakçılığı	105,4	-3,7	104,1	-3,8	110,1	-3,2
İmalat Sanayi	136,6	5,6	133,2	3,4	129,8	-0,4
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Ürt. ve Dağıtım	124,2	2,6	123,3	2,6	123,8	-0,2

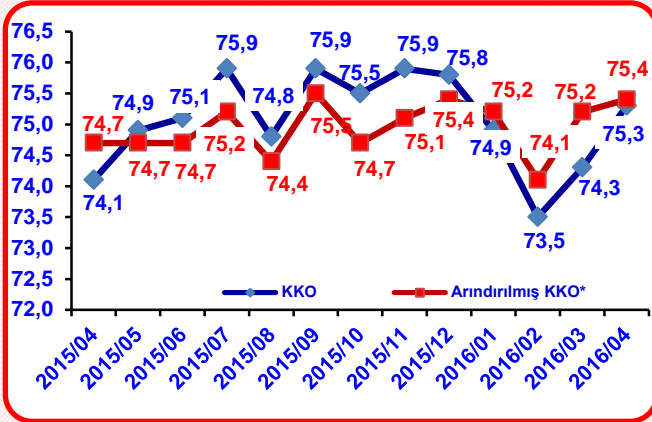
Arındırılmamış Sanayi Üretim Endeksi, bir önceki yılın aynı ayına göre 2016 yılı Mart ayında %4,7 oranında artış göstermiştir.

Takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi'nde yıllık bazda %2,9 oranında artış yaşanmıştır. 2016 yılı Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre, madencilik ve taşocakçılığı sektörü %3,8 oranında azalırken, imalat sanayi sektörü %3,4 oranında ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü de %2,6 oranında artmıştır.

Ana sanayi gruplarından 2016 yılı Mart ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi'nde, bir önceki aya göre en yüksek düşüş; %2,4 ile enerjide gerçekleşmiştir. İmalat sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; aynı dönemde en fazla azalış ise, %13,5 ile temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatında gerçekleşmiştir. Bu azalışı, %4,1 ile fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç) ve %2,1 ile kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı izlemiştir. En yüksek artış; %21,7 ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatında gerçekleşmiştir. Bu artışı, %7,4 ile tütün ürünleri imalatı ve %6,7 ile ağaç, ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) izlemiştir.

KAPASİTE KULLANIM ORANI

2016 yılı Nisan ayında Kapasite Kullanımı %75,3 oranında gerçekleşerek 1 puanlık bir artış göstermiştir.

Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı %83,9, kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı %80,6, başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı ile motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı %80,1 ve tütün ürünleri imalatı %78,8 ile 2016 yılı Nisan ayını en yüksek kapasite ile kapatan sektörlerdir.

HANEHALKI İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

ŞUBAT 2015-2016	Toplam	
	2015	2016
15 yaş ve daha yukarı yaştakiler		
Nüfus (Bin kişi)	57.545	58.433
İşgücü (Bin kişi)	28.803	29.680
İstihdam (Bin kişi)	25.576	26.456
Tarım	4.783	4.876
Tarım dışı	20.794	21.580
İşsiz (Bin kişi)	3.226	3.224
İş gücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.742	28.753
İşgücüne katılma oranı (%)	50,1	50,8
İstihdam oranı (%)	44,4	45,3
İşsizlik oranı (%)	11,2	10,9
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13,2	12,7
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	54,6	55,6
İstihdam oranı (%)	48,4	49,4
İşsizlik oranı (%)	11,4	11,1
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13,2	12,8
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	20,0	18,6

Türkiye genelinde 15 ve yukarı yaştakilerde 2016 yılı Şubat ayında işsizlik oranı geçen yılın aynı ayına göre %10,9 oranında gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı; erkeklerde %10,1, kadınlarda %12,7 oranında kaydedilmiştir. Tarım dışı işsizlik oranı %12,8, işsiz sayısı 3 milyon 224 bin kişidir. Genç nüfusta işsizlik oranı %18,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2016 yılı Şubat ayında istihdam edilenlerin %18,4'ü tarım, %19,9'u sanayi, %6,7'si inşaat ve %55'i hizmetler sektöründedir.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

ŞUBAT 2016	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
Erkek	4.024	2.785	1.689	9.920	18.419
Kadın	1.252	2.091	75	4.620	8.037
Toplam	5.276	4.876	1.764	14.540	26.456

ÖDEMELER DENGESİ

(Milyon Dolar)	Mart		12 Aylık Kümülatif 2016
	2015	2016	
CARİ İŞLEMLER HESABI	-4.769	-3.677	-29.491
SERMAYE HESABI	1	0	-5
FİNANS HESABI	-4.727	-2.563	-21.317
Doğrudan Yatırımlar (net)	-794	-650	-9.828
Portföy Yatırımlar (net)	3.144	-2.693	11.137
Diğer Yatırımlar (net)	-526	-718	-16.535
Rezerv Varlıklar (net)	-6.551	1.498	-6.091
Net Hata ve Noksan	41	1.114	8.179

Kaynak: TCMB

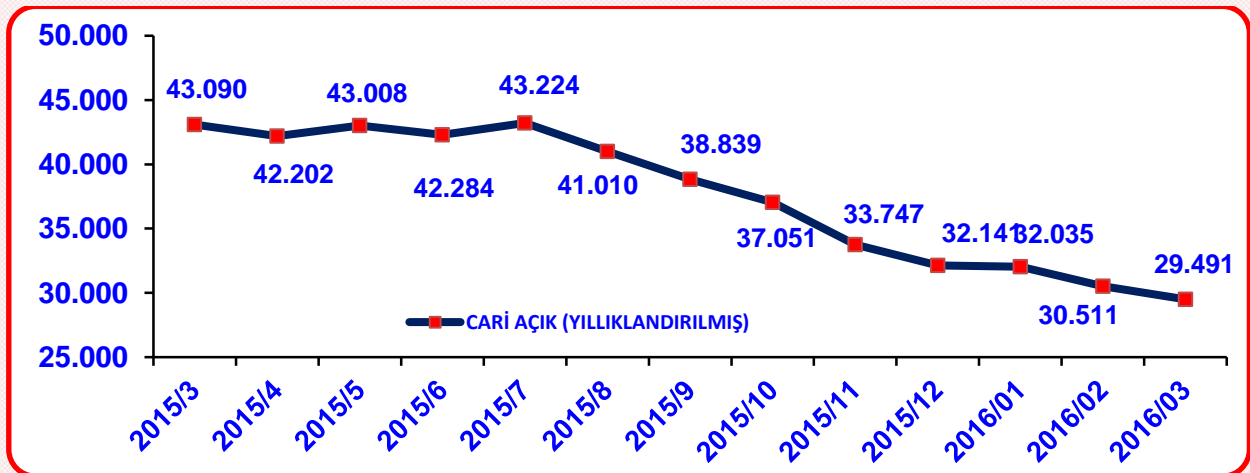
Cari işlemler açığı, 2016 yılı Mart ayında %22,9 oranında azalarak 3,7 milyar Dolar ile piyasa beklentileri seyrinde gerçekleşmiştir. Dış ticaret açığındaki daralmanın etkisiyle, 12 aylık kümülatifte, 2010 yılı Temmuz ayından beri 29,5 milyar Dolar ile en düşük seviyeye gerilemiştir. 2016 yılı Mart ayında, mal ihracatından bir önceki yılın aynı ayına göre, %3,2 oranında daralma gerçekleşirken, ithalatta azalış ise, düşük bir seyrine rağmen devam etmektedir. Ayrıca 2016 yılı Ocak-Mart döneminde, turizm gelirlerindeki %16,8 oranındaki azalış, hizmetler dengesinin negatif yönlü seyretmesine sebep olmakta ve cari açık üzerinde baskı oluşturmaktadır.

Gelişmekte olan ülkelerin ön plana çıkmasıyla, ülkemizde portföy yatırımlarında 2016 yılı Mart ayında 2,7 milyar Dolar sermaye girişi yaşanmıştır.

2016 yılı başından bu yana düşük seyrini sürdüren net doğrudan yatırımlar 2016 yılı Ocak-Mart döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre, %60 oranında düşüşle 1,2 milyar Dolar olarak kaydedilmiştir.

2016 yılı Mart ayında rezerv varlıklar 1,5 milyon Dolar olarak artış göstermiştir. Cari açığın büyük bir kısmını finanse eden net hata noksan kaleminde ise, 1,1 milyar Dolar sermaye girişi yaşanmıştır.

Dış ticaret açığı tarafındaki daralmalar büyük ölçüde cari dengedeki iyileşmede etkili olmuştur. Artan jeopolitik risklerin turizm gelirlerini olumsuz etkilemeye devam edeceği ve cari denge üzerinde baskılayıcı tehdit oluşturacağı öngörülmektedir.

GÜVEN ENDEKSLERİ

Aylar	Reel Kesim Güven Endeksi	Tüketici Güven Endeksi	Ekonomi Güven Endeksi
2015			
Nisan	107,9	65,4	86,0
Mayıs	109,0	64,3	87,0
Haziran	104,9	66,4	83,5
Temmuz	105,4	64,7	86,5
Ağustos	103,7	62,4	86,5
Eylül	99,1	58,5	72,6
Ekim	100,5	62,8	82,6
Kasım	105,2	77,1	104,8
Aralık	102,2	73,6	100,8
2016			
Ocak	103,3	71,6	83,9
Şubat	104,5	66,6	71,5
Mart	106,0	67,0	78,3
Nisan	110,1	68,5	73,5

*2004-2011 dönemi için modele dayalı yaklaşımla geriye çekme yöntemi uygulanmış olan yeni seri

Reel Kesim Güven Endeksi; 2016 yılı Nisan ayında 4,1 puan artarak 110,1 ile Haziran 2014'ten bu yana en yüksek seviyesine ulaşmış olup, ekonomik faaliyetlerde iyimser görünüme işaret etmektedir.

Tüketici Güven Endeksi, 2016 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre %2,2 oranında artarak 68,5 ile yükseliş eğilimini sürdürmektedir.

Ekonomi Güven Endeksi 2016 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre %6,1 oranında azalışla 73,5 seviyesinde gerilemiştir.

BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

Bütçe; 2015 yılı Ocak-Nisan döneminde 4,1 milyar TL açık veren bütçe, 2016 yılı Ocak-Nisan döneminde 5,4 milyar TL fazla vermiştir. Aynı dönemde bütçe gelirleri %16,2 oranında artarak 181,4 milyar TL, bütçe giderleri ise, %9,9 oranında artarak 176 milyar TL olarak kaydedilmiştir.

2016 yılı Ocak-Nisan döneminde vergi gelirleri, bir önceki yılın aynı dönemine göre %10 oranında artarak 141 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Faiz hariç giderler %15,3 oranında artarak 156,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılı Ocak-Nisan döneminde 20,1 milyar TL faiz dışı fazla verilmişken, bu yılın aynı döneminde 24,6 milyar TL faiz dışı fazla verilmiştir.

Milyon TL	OCAK-NİSAN		Değişim Oranı (%)
	2015	2016	
Bütçe Giderleri	160.211	176.016	9,9
Faiz Hariç Giderler	136.032	156.867	15,3
Faiz Giderleri	24.178	19.149	-20,8
Bütçe Gelirleri	156.152	181.420	16,2
Vergi Gelirleri	128.200	140.989	10,0
Bütçe Dengesi	-4.059	5.404	233,1
Faiz Dışı Denge	20.119	24.553	22,0

DIŞ TİCARET

Milyon ABD \$		İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Ara (Hammadde) Malları İthalatı		Dış Ticaret Dengesi		İhracatın İthalatı
Aylar	Yıl	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Karşılama Oranı (%)
Ocak-Mart	2015	37.055		52.313		37.654		-15.258		70,8
	2016	34.744	-6,2	46.787	-10,6	31.819	-15,5	-12.043	-21,1	74,3
Mart	2015	12.521		18.726		13.157		-6.205		66,9
	2016	12.811	2,3	17.758	-5,2	11.601	-11,8	-4.946	-20,3	72,1

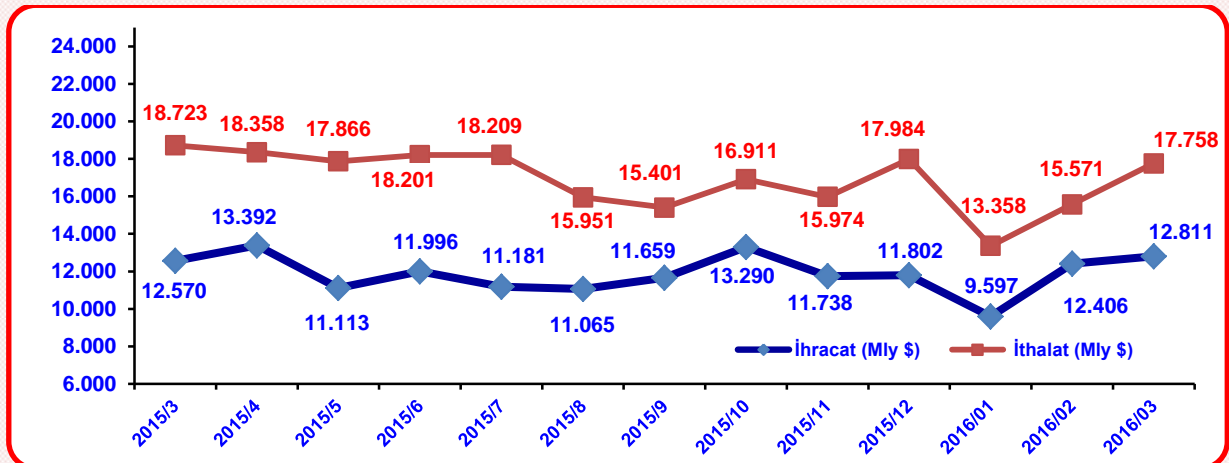
2016 yılı Mart ayında ihracat, 2015 yılı Mart ayına göre %2,3 artarak 12,8 milyar Dolar, ithalat da %5,2 oranında azalarak 17,7 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde, dış ticaret açığı %20,3 azalarak 4,9 milyar Dolara gerilemiştir.

2015 yılı Mart ayında %42,6 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı, 2016 yılı Mart ayında %49,1 olmuş; 2016 yılı Mart ayında, 2015 yılının aynı ayına göre, AB'ye yapılan ihracat %18,1 oranında artarak 6,2 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir.

2016 yılı Mart ayında fasıllar düzeyinde en büyük ihracat kalemi, "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" (1.694 milyon \$) olurken; bu fasılı "kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal parçalar" (1.333 milyon \$); "kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (1.111 milyon \$); "örme giyim eşyası ve aksesuarı" (770 milyon \$), ve "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" (723 milyon \$) izlemiştir. "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (2.552 milyon \$); "mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar" (2.212 milyon \$); "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" (1.755 milyon \$); "motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" (1.708 milyon \$); ve "demir ve çelik" (1.105 milyon \$); ile en yüksek ithalat yapılan fasıllar olmuştur.

2016 yılı Mart ayında İzmir'in ihracatı 2015 yılının aynı ayına göre, %4,7 oranında artarak 729 milyon Dolar, ithalatı da %2,7 oranında artarak 826 milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir.

2016 yılı Mart ayında Ege Bölgesi'nin ihracatı 2015 yılının aynı ayına göre, %5 oranında artarak 1,24 milyar Dolar, ithalatı da %1,7 oranında azalarak 1,30 milyar Dolar olarak kaydedilmiştir.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU-TÜRKİYE

BÜYÜME	2010	2011	2012	2013	2014	2015
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon \$)	731.608	774.188	785.721	821.937	800.107	719.967
Büyüme Oranı (Sabit Fiyatlarla) (%)	9,2	8,8	2,2	4,2	2,9	4,0
İmalat Sanayi (Sabit Fiyatlarla) (%)	13,6	10	1,8	3,7	3,7	3,8
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2011	2012	2013	2014	2015	Şub.16
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	24.110	24.821	25.524	25.933	26.621	26.456
İstihdam Oranı (%)	43,1	43,6	44,0	45,5	46,0	45,3
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.615	2.518	2.747	2.853	3.057	3.224
İşsizlik Oranı (%)	9,8	9,2	9,7	9,9	10,3	10,9
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12,4	11,5	12,0	12,0	12,4	12,7
ENFLASYON (%)	2011	2012	2013	2014	2015	Nis.16
Yİ-ÜFE (yıllık)	11,07	6,17	4,48	10,29	5,27	2,87
YD-ÜFE (yıllık)	14,65	3,49	6,57	13,12	7,74	4,06
TÜFE (yıllık)	6,45	8,94	7,49	8,85	7,67	6,57
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2011	2012	2013	2014	2015	Oca.-Mar. 16
İhracat	134.907	152.462	151.803	157.643	143.883	34.744
İthalat	240.842	236.545	251.661	242.184	207.199	46.787
Dış Ticaret Dengesi	-105.863	-84.083	-99.858	-84.540	-63.317	-12.043
Cari İşlemler Dengesi	-75.082	-48.497	-64.940	-45.846	-32.105	-7.878
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2011	2012	2013	2014	2015	Oca.-Şub. 16
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	50.814	62.794	96.581	64.601	103.139	21.718
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	4.071	4.119	4.840	4.011	4.576	1.601
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)	2011	2012	2013	2014	2015	Oca.-Nis. 16
Kurulan Şirket Sayıları	114.872	107.219	108.930	126.635	114.691	42.869
Kapanan Şirket Sayıları	56.121	47.978	37.273	39.051	32.762	12.107
ULUSLARARASI SERMAYELİ YATIRIMLAR	2011	2012	2013	2014	2015	Oca.-Şub. 16
Şirket Sayısı (Adet)	4.330	4.262	3.774	4.684	5.183	1.018
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	14.145	10.126	9.310	8.315	11.494	521
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2011	2012	2013	2014	2015	Şub.16
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-118	-136	-171	-180	-178	-187
BORÇLANMA (Milyar \$)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dış Borç Stoku	292	304	339	389	402	398
Kamu	89	94	104	116	118	113
Özel	191	200	228	268	282	284
KREDİLER (Milyar \$)	2011	2012	2013	2014	2015	Şub. 16
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	151,7	171,0	198,4	213,0	216,3	218
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış	2011	2012	2013	2014	2015	Mar.16
Toplam Sanayi	9,7	2,5	3,4	3,5	3,1	2,9
İmalat Sanayi	10,1	2,2	4,4	3,1	3,6	3,4
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2011	2012	2013	2014	2015	Nis.16
Kapasite Kullanım Oranı	75,4	74,2	74,6	74,4	74,7	75,3
GÜVEN ENDEKSLERİ	2011	2012	2013	2014	2015	Nis.16
Reel Kesim Güven Endeksi	97,2	106,3	108,1	107,1	103,9	110,1
Tüketici Güven Endeksi	92	75,8	76	72,5	66,3	68,5
Ekonomi Güven Endeksi	-	104,2	107,9	94,1	88,6	73,5
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2011	2012	2013	2014	2015	Mar.16
Sanayi Ciro Endeksi (Arındırılmamış)	129,9	140,1	153,1	172,7	187,2	206,2
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2011	2012	2013	2014	2015	Oca.-Nis. 16
Bütçe Dengesi	-17.783	-28.791	-18.449	-22.666	-22.606	5.404
PROTESTOLU SENET	2011	2012	2013	2014	2015	Oca.-Nis. 16
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	919	1.075	1.091	1.004	1.000	308
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	4.902	6.949	7.494	8.221	10.081	3.379
KARŞILIKSIZ ÇEK	2011	2012	2013	2014	2015	Oca.-Nis. 16
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi (Bin Adet)	581	943	748	673	775	232
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi (Bin Adet)	298	400	289	216	188	36
BORSA VE DÖVİZ	2011	2012	2013	2014	2015	Nis.16
BIST 100 Endeksi	60.195	64.982	77.314	76.306	79.901	85.328
Euro/\$	1,39	1,29	1,33	1,33	1,11	1,14

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU-İZMİR

NÜFUS-GÖÇ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Nüfus (Bin)	3.451	3.525	3.606	3.624	3.662	4.061	4.113	4.168	-
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4,8	4,9	4,9	4,8	4,8	5,3	5,3	5,3	-
Nüfus Artış Hızı (%)	15,0	18,9	20,6	4,1	10,1	13,8	12,7	13,4	-
TR Nüfus Artış Hızı (%)	13,1	14,5	15,9	13,5	12,0	13,7	13,3	13,4	-
Net Göç Hızı (%)	7,20	6,97	2,91	2,26	2,46	3,45	5,6	5,0	-
İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	48	52	56	55	58	59	59	-	-
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.171	1.170	1.303	1.410	1.424	1.514	1.504	1.483	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	31,5	28,0	30,4	30,7	31,6	31,8	31,7	32,0	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	314	346	397	422	432	490	466	470	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	26,8	29,6	30,5	29,9	30,3	32,4	31,0	28,3	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	156	227	231	243	247	276	243	262	-
İşsizlik Oranı (%)	11,8	16,2	15,1	14,7	14,8	15,4	13,9	15,0	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12,4	17,2	16,4	16,2	15,9	17,0	15,0	16,1	-
ENFLASYON (%)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Nis.16
TÜFE (yıllık)	5,84	8,91	7,25	10,15	6,03	7,94	8,54	9,83	2,46
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Mar. 16
İhracat	7.823	6.119	6.682	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	2.049
İthalat	8.313	6.268	8.419	10.621	10.577	10.367	9.950	8.846	2.123
Dış Ticaret Dengesi	-490	-149	-1.737	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-74
İhracatçı Firma Sayısı	3.917	3.694	3.920	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	2.964
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	5,9	6,0	5,9	6,0	5,7	6,1	6,1	5,8	5,8
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015/IV	2016/I
Kapasite Kullanım Oranı	57	51	62,25	70	63	60	55	63	65
PROTESTOLU SENETLER	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Nis.16
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	74.760	77.761	55.098	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	13.872
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	4,7	4,9	4,5	3,4	3,6	4,0	4,3	4,4	4,5
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	391	459	319	245	367	463	510	571	276
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Mar. 16
Belge Adedi	136	105	167	188	209	215	186	208	60
Yatırım (Milyon TL)	1.011	651	1.890	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	338
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4,04	2,39	3,01	4,55	15,66	1,76	6,5	3,1	1,6
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	-	4,0	1,9	3,2	2,8	2,2	5,2	4,9	2,1
ENERJİ TÜKETİMİ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Şub. 16
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm ³)	2.342	1.957	2.342	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	781
MALİ / FINANS	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Mar. 16
Bütçe Gelir/Gider	4,17	3,59	3,99	4,05	4,34	4,36	4,20	4,28	4,0
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10,54	10,20	10,77	10,86	11,77	11,14	10,54	11,1	10,4
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)	74,6	72,4	87,9	102,5	110,2	123,9	122,2	120,6*	120,2
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)	6,2	6,2	5,9	5,8	5,7	5,5	5,2	5,6*	5,6
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)	6,4	6,0	5,9	6,1	5,9	6,0	5,2	5,2*	5,2
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	2,12	1,80	1,35	1,67	1,59	2,29	2,62	2,63	-
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Nis.16
Kurulan Şirket Sayısı	3.094	2.710	3.253	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	1.611
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,4	6,3	6,5	6,1	5,7	6,0	5,9	6,0	6,2
Kapanan Şirket Sayısı	805	803	860	943	1.094	1.095	991	740	233
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7,7	7,7	7,5	7,2	7,7	7,0	7,1	6,1	5,8
YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015/11	Şub. 16
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.256	1.391	1.540	1.682	1.800	1.944	2.100	2.229	2.271
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	6,0	5,9	6,0	5,7	5,5	5,3	5,1	4,8	4,7
MARKA-PATENT SAYISI	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016/4**
Marka Tescil Sayısı (Adet)	1.983	2.302	1.931	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	2.296
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	5,6	5,6	6,0	6,0	6,2	6,0	6,0	6,2	6,7
Patent Tescil Sayısı (Adet)	25	21	34	31	42	59	55	86	72
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	7,4	4,6	5,3	3,7	4,1	4,7	4,2	5,0	4,5
TURİZM	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Nis.16
Yabancı Turist Sayısı (Bin Adet)	1.034	1.057	1.156	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	110
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3,9	3,9	4,1	4,4	4,4	4,2	3,6	3,3	1,4
Kruvaziyer Yolcu Sayısı (Adet)	318.451	315.454	378.266	493.533	552.764	481.201	330.982	217.748	263
TARIMSAL ÜRETİM	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	2.769	2.675	3.375	3.648	4.100	3.652	5.024	-	-
Bitkisel Üretim TR İçindeki Payı (%)	1,2	3,9	4,2	4,1	4,7	3,9	5,1	-	-
İŞ KAZALARI	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Nis.16
İş Kazasında Ölenlerin TR İçindeki Payı (%)	6,0	4,6	5,4	7,5	5,6	6,0	2,6	5,1	3,1
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Mar. 16
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	4,9	6,5	6,4	6,3	6,2	6,1	6,1	6,0	6,0

ÜLKE İNCELEMELERİ V: BREZİLYA FEDERAL CUMHURİYETİ

Ekonomik Yapı

Brezilya, son dönemlerde ciddi ekonomik sıkıntılar içerisinde bulunmasına rağmen, son açıklanan veriler itibariyle Latin Amerika'nın en büyük, dünyanın ise 7. büyük ekonomisi konumundadır. Brezilya'nın bu ekonomik büyüklüğü, Bölgedeki ürün çeşitliliği en fazla olan ekonomi ve en büyük sanayi merkezi olmasına dayanmaktadır.

Ülkenin, tarım ürünleri (kahve, soya, şeker kamışı, kakao, pirinç, kakao, mısır, portakal, pamuk, buğday, tütün), canlı hayvan ürünleri (et, tavuk eti), ağaç ürünleri (kağıt, kağıt hamuru), deri ve ayakkabı ile mineral ve metal ürünlerinde (demir-çelik ve alüminyum) küresel ölçekte üstünlüğe sahiptir.

Ülkenin temel sanayi ürünleri; gemi inşası, motorlu araçlar, gelişmiş lojistik araçları, arazi araçları, metaller ve metal eşyalar, oyuncaklar, ev ve ofis araçları, mobilya, vb. şeklindedir. Ayrıca sektörel olarak makine, inşaat, havacılık ve uzay, bilişim, tıp, medikal, ilaç sanayi gelişmiş durumdadır.

Brezilya, bununla birlikte yeni bulunan petrol rezervleri sayesinde de küresel petrol sektörüne iddialı bir giriş yapmıştır.

Brezilya bu gelişmiş sanayi altyapısını, 1990'lı yıllardaki liberalizasyon çalışmalarının bir sonucu olarak özellikle otomotiv sanayi ve altyapı modernizasyonuna önem vermesine borçludur. Özelleştirme hareketlerinin ve ülkeye yönelik doğrudan yabancı yatırımların artırılmasının da, bu gelişmişliğin sağlanmasında büyük payı olmuştur.

2008 yılındaki global krizle birlikte, gelişmekte olan ekonomilerin önemlerinin artması itibariyle Brezilya'nın sahip olduğu ekonomik gücü daha da dikkat çekici hale gelmiştir. Öyle ki; Brezilya'nın gelecekte küresel ekonomiye yön veren ana aktörlerden biri olacağı yönünde öngörülerde bulunulmuştur.

Ancak; siyasi belirsizlikler, yükselen cari açık, yabancı paraya bağımlılık ve enflasyon gibi faktörler sebebiyle ülke ekonomisindeki istikrar son yıllarda ciddi biçimde bozulmuştur.

Türkiye – Brezilya İlişkileri

Türkiye, gelişmiş ekonomik altyapısı, ve kendine benzer şekilde gelişmekte olan ülkeler sınıfında yer alması itibariyle, Brezilya'ya her zaman önemli bir ticari partner yaklaşımı içerisinde olmuştur.

Ancak Brezilya'nın ithalatta iç piyasayı korumaya yönelik yüksek gümrük vergisi duvarları uygulaması ve ülkedeki federatif yapı nedeni ile dış ticarete ilişkin hükümet düzeyindeki politikanın yanı sıra her eyaletin sanayi ve tarım altyapısına göre değişen farklı öncelikleri ve uygulamaları olması, iki ülke arasında arzu edilen düzeyde bir dış ticaret ilişkisinin gelişmesine engel olmuştur.

Türkiye-Brezilya ekonomik ilişkileri, büyük bir potansiyel taşımaktadır ve özellikle benzer sektörlerde faaliyet gösteren firmaların ve kurumların işbirliği kültürü geliştirmeleri ile bu atıl potansiyel değerlendirilmiş olacaktır. Söz konusu ekonomik işbirliğini oluşturmaya yönelik, ülkemiz tarafından Brezilya ile birlikte Arjantin, Paraguay, Uruguay ve Venezuela'nın da üye oldukları MERCOSUR (Güney Ortak Pazarı) ile serbest ticaret anlaşması müzakereleri devam etmektedir.

Türkiye ve Brezilya arasında 2015 yılı itibariyle toplam dış ticaret hacmi, 458 milyon Dolar ihracat ve 1.792 milyon Dolar ithalat olmak üzere 2.250 milyon Dolar'dır.

BREZİLYA ÜLKE PROFİLİ (2015)

Nüfus (Milyon Kişi)	206,1
Nüfus Artış Hızı (%)	0,9
GSYİH (Milyar Dolar)	1.772
GSYİH (%)	-3,8
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	8.670
Enflasyon Oranı (%)	9,0
İşsizlik Oranı (%)	6,8
İhracat (Milyar Dolar)	191,1
İhracatta İlk 5 Ülke	Çin, ABD, Arjantin, Hollanda, Almanya
Temel İhracat Ürünleri	Petrol, Demir-çelik, Doğal mineraller, Et ve et ürünleri
İthalat (Milyar Dolar)	171,4
İthalatta İlk 5 Ülke	Çin, ABD, Arjantin, Almanya, Nijerya
Temel İthalat Ürünleri	Petrol, Makine ve aksesuarları, Motorlu araçlar, Elektronik aksesuarlar
Cari Denge (Milyar Dolar)	-58,9
İmalat Sanayi (% GSYİH) -2014	11,6
Tarım (%GSYİH) - 2014	5,2
Hizmetler (%GSYİH) - 2014	70,8
Sanayi (% GSYİH) - 2014	24,0

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

BREZİLYA'NIN KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2015)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(MİLYAR \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(MİLYAR \$)
Yağlı tohumlar	21,2	Petrol	24,9
Doğal maden ve mineraller	16,7	Makine ve aksesuarları	24,8
Petrol	13,7	Elektronik aksesuarlar	20,4
Et ve et ürünleri	13,1	Motorlu araçlar	13,6
Makine ve aksesuarları	11,4	Organik kimyasallar	9,3
Motorlu araçlar	9,6	Plastikler	7,1
Demir ve çelik	8,9	Gübre	6,6
Şeker	7,8	Eczacılık ürünleri	6,5
Hayvan yemleri	6,2	Medikal ve teknik aksesuarları	5,5
Kahve, çay ve baharatlar	6,0	Diğer kimyasal maddeler	4,6

Kaynak: World top exports-imports (ilk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE- BREZİLYA TİCARET PROFİLİ (2015)

Fasıl adı	İhracat (Bin \$)	Fasıl adı	İthalat (Bin \$)
Demir-çelik ana sanayi	84.284	Bitkisel ürünler; bostan, meyve ve sebze	396.604
Motorlu kara taşıtlarının motorlarıyla ilgili parça ve aksesuarları	55.336	Demir-çelik ana sanayi	353.117
Bitkisel ürünler; bostan, meyve ve sebze	48.750	Demir cevheri	348.692
Deniz taşıtları	35.178	Kağıt ve kağıt ürünleri	175.475
Ana kimyasal maddeler	27.785	Özel amaçlı makineler	83.714

Kaynak: TÜİK